

Volkstelling of census

Wat

Een volkstelling of census is een vaststelling, door of namens de overheid, in een bepaald gebied, meestal een land om de bevolkingsgrootte te kennen en bepaalde structurele kenmerken zoals leeftijd, geslacht, burgerlijke staat, godsdienst, gezinsverband en beroepswerkzaamheid...

Wanneer:

- Al in de oudheid, in Egypte meer dan 1000 vC
- Bekend: volkstelling in Betlehem
Detail: schilderij van Breughel met die naam zou een voorstelling zijn van een cijnsinning in Wijnegem
<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/09/14/volkstelling-te-betlehem-is-in-het-echt-de-belastingsinning-i/>
- Verschillend van land tot land

Waarom: diverse redenen

- Taks: hoeveel bezit, hoeveel inkomen oa voor voeren van oorlogen in ME
- Rechten en plichten: adellijke titels en voorrechten maar ook taksen en militaire verplichtingen
- Militair: volwassen mannen geschikt voor militaire dienst (Rome)
- Administratief: indeling van gebied
- Financieel: aantal volksvertegenwoordigers, berekening loon van ambtenaren op basis van bevolkingsaantallen
- Om beleid op te baseren: huisvesting, scholing

Hoe

- Interviewers
- Zelf invullen
- Combineren van gekende gegevens

Waarom belangrijk voor ons

- samenstelling van het gezin/ huishouden
- momentopname
- diverse gegevens

Algemene informatie

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Volkstelling>

<https://statbel.fgov.be/nl/over-statbel/wat-doen-we/volkstellingen-census>

<https://statbel.fgov.be/nl/over-statbel/wat-doen-we/volkstellingen-census/historiek-van-de-algemene-volks-en-woningtelling>

<https://statbel.fgov.be/nl/over-statbel/wat-doen-we/volkstellingen-census/census-de-wereld>

https://www.journalbelgianhistory.be/en/system/files/article_pdf/BTNG-RBHC%2C%2012%2C%201981%2C%201-2%2C%20pp%20059-076.pdf

Bronnen

<https://geneaknowhow.net/digi/bronnen.html>

<https://sites.google.com/site/volkstellingen1796/startpagina>

<http://ariadnadatabank.be/ariadne/arimenu/Arisummary.php>

<https://spoorzoeker.petereyckerman.be/censusmap/>

Oost-Vlaanderen

<https://geneaknowhow.net/digi/bronnen.html>

Balegem 1796

Godveerdegem 1796

Knesselare 1796

Middelburg 1796

Oudenaarde 1796

Waarschoot 1794 – 1808

<http://users.telenet.be/rogerclauw/>

Balegem 1796

Godveerdegem 1796

Volkstellingen van het jaar IV van de Franse Republiek in het Rijksarchief te Gent, fonds Scheldepartement van tientallen gemeenten.

Familiekunde Gent (Liberaal archief)

West-Vlaanderen

<https://geneaknowhow.net/digi/bronnen.html>

- Index op naam 1748 1814
 - Per gemeente

Beernem 1796

Dadizele 1745

Klerken 1748

Oedelem 1796 – 1814

Sint-Joris 1796

Sint-Kruis 1748

Westouter 1814/1815

<http://users.telenet.be/rogerclauw/>

Klerken 1748

Antwerpen

<https://geneaknowhow.net/digi/bronnen.html>

47 gemeenten/tellingen

Vlaams Brabant

<https://geneaknowhow.net/digi/bronnen.html>

49 gemeenten/tellingen

<https://sites.google.com/site/volkstellingen1796/startpagina/volkstellingen-vlaams-brabant>

Limburg

<https://sites.google.com/site/volkstellingen1796/startpagina/home>

13 gemeenten telling en transcriptie

Slechts 2 gemeenten zonder gegevens

Brussel

<http://www.familiekundevlaanderen-leuven.be/Volkstelling-1702-Brussel.htm>

Voorbeelden

Wuustwezel 1693

Volkstelling van Wuustwezel in 1693

Lijste van de personen ende vaste ingesetnen
binnen den dorpe van Wuestwesel in 1693
(Brussel Algemeen Rijksarchief, Officie Fiscaal van Brabant nr 360)

1	ADAMS	Willem	schaapwachter bij	Cornelis	Jacob	JANSSEN	
2	ADRIAENSSEN	Cleer	halve zuster van	Cornelis	Peeter	VAN GILS	
3	ADRIAENSSEN	Cornelia	meid bij	Nicolaes		VAN DEN KEIJBUS	
4	ADRIAENSSEN	Cornelis Pauwels	pachter X	Elisabeth		BEIJERS	
5		Peeter					
6		Jan					
7		Maria					
8		Cornelia					
9	ADRIAENSSEN	Jan Pauwels	Schaapwachter bij	Elisabeth		VAN EECKEL-MELSENS	weduwe
10	ADRIAENSSEN	Jan Pauwels	arbeider X	Cathalijn	Cornelii	FRANCKEN	
11		Peeter					
12		Cornelius					
13		Adriana					
14	ADRIAENSSEN	Peeter	lantman X	Magdalena		VAN TOLHUYSEN	
15		Jan					
16		Cornelis					
17		Catharina					
18	VAN AERDE	Anna Willems	meid bij	Anthoni	Matthijs	COOLS	
19	VAN AERDE	Cornelis	lantlieden X	Cornelia	Peeter	CORNELISSEN	
20	VAN AERDE	Cornelia Peeters	meid bij	Jan		VAN STAEYEN	
21	VAN AERDE	Jan Adriaen	X	Anthonetta			
22		Mathijs					

<http://users.myonline.be/~tdn34301/Bestanden/Wuus1693.htm>

Volkstelling Brasschaat 1693

Bron: Rijksarchief Anderlecht, Staten van Brabant, Carton nr. 391

Transcriptie van Hugo Driesen

Jacob Leemans x Anna Wijns

Elisabeth Leemans 6 jaar

Geeraert Leemans 3 jaar

Twee koeijen

Een calf

Mijntien Wijns meisjes arm

4G.8st.

Jacob Van Bouwel x Elisabeth Wijns

Jan de Boey

Mattys de Boey 12 jaar

Elisabeth de Boey 10 jaar

Adriaen de Boey 8 jaar

Jacobus Van Bouwel 5 jaar

Maria Van Bouwel

Catharina Boens meisjes

Catharina Martens meisjes

Mattijs Wijns knecht

Drie peerden

Een veulen

Vijf koeijen

Vijf calveren

17G. 10 st.

Hoboken 1694

Liste ende specificatie van de Ingesetene peerden ende bestialen bevonden binnen de Baenderie van Hoboken gemaect ende opgenomen op den voet ende volgens de Instructie daer over geemaneert wegens mijne heeren die Staeten Van Brabant ende vuytseijdinge daer van gedaen bij Acte van den 4 August 1694 opgenomen ende geformeert bij de Wethouderen van de selve Baenderie ter Internentie van hunnen heere Pastoir.

	Gulden - Stuivers	
Eerst den selve heer pastoir ende sijne nichten	1	- 0
Den heere cappelaen	3	0
Jan Claes sijn vrouw twee kinderen d'een oudt 19 jaeren ende d'ander een jaer eene koije	3	6
Cornelis Goujvaerts sijn vrouwe drij kinderen d'een van 18 jaeren d'ander van 8 jaeren ende 3 jaeren twee peerden een veulen drij koijen	8	18
Jasper van de Velde sijn vrouwe twee kinderen een van viertien ende d'ander van twelf jaeren een koije een koije ende een calf	3	12
Peeter Bosmans sijn vrouwe vijf kinderen waer van het oudste is thien jaeren twee peerden een veulen drij koijen	7	9
Michiel Bosmans sijn vrouwe vier kinderen een van drijen twintig ende een van eenen twintig jaeren d'andere twee onder de vierthien jaeren eenen knecht twee peerden een veulen seven koijen twee calveren	14	14
Franchois Hendricx procureur sijn vrouwe twee kinderen waer van d'outste is twee jaeren ende een meijssen van derthien jaeren	4	18
Michiel Diericx sijn vrouwe een koije	3	16
Jan Dieltiens sijn vrouwe sesse kinderen een van achthien ende de andere vijf onder de vierthien jaeren een meijssen drij peerden een veulen negen koijen een runt een calf	16	14

Beerse 1702

Volkstelling Beerse 1702

Bewerking van [Marc Van Acker](#), Hoboken.
Bron: Rijksarchief Antwerpen, Cartons 392/2.

NAAMINDEX

naam	voornaam	beroep	blz.
1 BACKX	Jan	armentafel	21
2 BERTHELS	Jacob	armentafel	21
3 BLOMMAERTS		geest. dochter	1
4 BRAECKMANS	Peeter	hantwercker	5
5 BROECKX	Cornelis	hantwercker	8
6 BROECKX	Cornelis	brouwer	13
7 CEUSTERS	Peeter weduwe	hantwercker	14
8 CIJSMANS	Jan	rademaecker	4
9 CLUIJTERS		geest. dochter	1

https://www.geneaknowhow.net/script/dewit/volkstelling_beerse-1702.htm

Klerken 1748

Staet ofte denombrement die bij desen is overghevende Allexander Ammery
hoofman der prochie van Clercken, van alle de personen woonachtigh ter selver
prochie opghenomen den 7e maerte 1748 ende volghen(de) daeghen tot voldoen
aen dorders van den colegie in daten 22 e dito onderteekent

C: d: Gheldere.

Eerste colomme

	Oude van ider persoon	Ghebruyck van lande	Fonctie ofte hantwerk
Heer en(de) meester Ivo Depuyt		0 : 0 : 72	Pastoor
Rosalie Van Hove			Dienstmaerte
Ignatius Van Duyfhuys	66	6 : 2 : 60	Coster
Pieternelle Ghyselen Syn huysvrauwe	66		
Kynderen - Isabella	30		
- Anne Claere	24		
Roosa Thevel	17		Dienstmaerte

**Tweede colomme van de ghebruyckers gheen andere fonctie
doende.**

	Oude van ider persoon	Ghebruyck van lande	Fonctie ofte hantwerk
Jacobus Van Overbeke	34	32 : 0 : 8	
Constantia Vraumout Syn huysvrauwe	25		
Kynderen - P(iete)r Jacobus	6		
- Pieternelle	4		
Pieter Matheus Joanna Caestecker	24 20		Hofcnaepe Dienstmaerte

Alken 1796

numéros.	NOMS HABITANTS dessus de 12 ans.	DES en	AGES.	ÉTAT ou profession.	DOMICILE DES HABITANTS par hameau ou rue.	ÉPOQUE de l'entrée sur la Commune.	DURÉE du séjour.	NOMBRE des Enfants au-dessous de douze ans, par famille.
nummers.	NAAMEN DER INWOONDERS boven de 12 jaaren.		Ouder- dom.	STAAT of beroep.	WOONPLAATS DER INWOONDERS volgens gehugt of straat.	TYD der komst in de Gemeente.	TYD van verblyf.	GETAL der Kinderen beneden de twaalf jaaren, per huisgezin.
1°	marie schoeps veuve		58	hotesse	quartier de Village	née ici		
	henri mommen		35	fiis	idem			
	nicolas mommen		26	fiis	idem			
	marie ida mommen		22	fiille	idem			
2°	lambertus nickmans		70	petit censier	idem	15 mars 1790	6	
	marie garith van muysen		70	sa femme	idem	15 mars 1790	6	
	isabella nickmans		32	sa fiille	idem	1790	6	
	jacobus nickmans		28	fiis	idem	1790	6	
	lambertus nickmans		26	fiis	idem	1790	6	
	barbara hoebrechts		83	idem			
3°	lambertus knapen		44	marchal	idem	1786	10	5
	anna christina vrancken		42	sa femme	idem	1786	10	
4°	guilliam claes		74	tonnaunier	idem			
	ida van vinkenroy		80	sa femme	idem			
	henricus claes		38	fiis	idem			
	francois maes		29	beau fiis cordonnier	idem	1786	10	4
	ida claes		30	sa femme	idem			
5°	philip balet		27	journalier	idem			1
	marie nickmans		29	sa femme	idem	1790	6	

<https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=ZGVmYXVsdGRvbWFpbnx2b2xrc3RlbgxpbnmclbjE3OTZ8Z3g6MmUyMDY4YTgzNDZIMjUwZQ>

Balegem 1796

Commune van Balegem

Tabelle behelsende den number en de naemen, ouderdom, staet ofte professie der inwoonders van het gemeynthe van Balegem, de plaetse van hunne woonste ende den tijd van hunne komste binnen het zelve gemeynthe.

Number	Naemen der inwoonders boven de 12 jaeren	Ouderdom	Staet ofte professie	Plaetse ofte straete van hunne woonste	Tijdstip van hunne komste binnen deze parochie	Tijd van hunne verblijf	no(mber) van kinders onder de 12 jaeren
1	Jan Bap(tis)te Platteau	59	brouwer	Plaetse			1
2	Carolina Van Beneden	56	vrouw				
3	Pieter Amandus Plateau	25	zone				
4	Jan Bap(tis)te Stautemas	27	knecht		1794	2	
5	Maria Antonia Van Beneden	22	mejd		1794	2	
6	Joanna Moreels	23	idem		1790	6	
7	Jan Bap(tis)te De Mulder	52	koopman	'''			
8	Anna Cath(arina) Troublain	58	vrouw				
9	Louise De Mulder	16	dochter				
10	Pieter Antone De Clercq	60	herbergier	'''			4
11	Theresia Cosyns	36	vrouw				
12	Joannes Piens	35	Practizijn	'''			3
13	Maria Joanna Aekerman	34	mejd				
14	Adriaen Louis Hendrick	50	kloefkapper	'''			1
15	Marie Pollet	51	vrouw				
16	Josephus Hendrick	14	zone				
17	Joanna Hendrick	12	dochter				
18	Christine Hendrick	19	dochter				

Adegem 1818

TELLING 1818 van ADEGEM bevindt zich in het Rijksarchief van Gent
opgemaakt door Jozef Dobbelaere

ADEGHEM (= AD*)				jaar
AD*	1	DE SMET Laurent	pastoor	66
AD*	2	De Laere Barbe	dienstmeid	30
AD*	3	De Vulder Jeanne (wed.)	particuliere	81
AD*	4	DE ZUTTER Caroline Jeanne	schoolmeestere	51
AD*	5	De Zutter Anne Marie	particuliere	59
AD*	6	Martens Marie Thérèse	dienstmeid	30
AD*	7	VAN DER OUGSTRAETE Francois	metser	45
AD*	8	Lampaert Barbe	zijn vrouw	38
AD*	9	Van der Ougstraete Francois	zoon	11
AD*	10	Van der Ougstraete Charles Louis	zoon	8
AD*	11	Van der Ougstraete Marie	dochter	6
AD*	12	Van der Ougstraete Seraphine	dochter	3
AD*	13	BUYCK Françoise	werkvrouw	37
AD*	14	Schyvynck Marie Thérèse	dochter	12
AD*	15	Schyvynck Sophie	dochter	7
AD*	16	Schyvynck Jeanne Marie	dochter	4
AD*	17	WILLEMS Jacques Francois	herbergier	50
AD*	18	Potvliege Jeanne	zijn vrouw	51

<http://www.familiekundevlaanderen-meetjesland.be/web/pdf/>